

ONTWERPBESLUIT STRABRECHTSE HEIDE & BEUVEN

Gelet op artikel 3, eerste lid en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (Pb EG L 387);

Gelet op artikel 4, eerste en tweede lid, van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Strabrechtse Heide & Beuven**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):
 - H2310 Psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*
 - H2330 Open grasland met *Corynephorus*- en *Agrostis*-soorten op landduinen
 - H3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten (*Littorelletalia uniflorae*)
 - H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*
 - H3160 Dystrofe natuurlijke poelen en meren
 - H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
 - H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG (prioritaire soorten aangeduid met een sterretje):
 - H1831 Drijvende waterweegbree

Artikel 2

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Strabrechtse Heide & Beuven**.

2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende vogelsoort opgenomen in artikel 4, eerste lid, van Richtlijn 79/409/EEG: Kraanvogel, Roerdomp en Woudaap

Artikel 3

1. De aanwijzingen bedoeld in artikel 1 en 2 gaan vergezeld van een nota van toelichting en een kaart, welke deel uitmaken van dit besluit.
2. De in de artikelen 1 en 2 bedoelde speciale beschermingszones vormen samen het Natura2000-gebied **Strabrechtse Heide & Beuven**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid van de Natuurbeschermingswet 1998, is opgenomen in de nota van toelichting behorende bij dit besluit.

Artikel 4

1. Dit besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de nota van toelichting worden gedurende zes weken ter visie gelegd in het kantoor van de Directie Regionale Zaken, vestiging Zuid van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: Keizersgracht 5, 5611 GB EINDHOVEN. Tervisielegging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen en openbare bibliotheken van de betreffende gemeente(n), in het kantoor van het waterschap waaronder het gebied valt, en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natuurwetgeving>.

Het definitieve besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de tervisielegging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven waarin opgenomen: nota van toelichting bij de aanwijzing van Strabrechtse Heide & Beuven als speciale beschermingszone in het kader van de richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn, alsmede nota van toelichting bij de aanwijzing van Strabrechtse Heide & Beuven als speciale beschermingszone in het kader van de richtlijn 79/409/EEG van de Raad van Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand en hierna te noemen de Vogelrichtlijn

1. INLEIDING

Door middel van dit besluit wordt het gebied Strabrechtse Heide & Beuven aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Tevens wordt het gelijknamige gebied aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn. Beide aanwijzingen tezamen vormen het Natura2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in dit besluit zijn opgenomen.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting worden de aanwijzingen onder Habitat- en Vogelrichtlijn kort toegelicht. In dit hoofdstuk wordt tevens melding gemaakt van de status van beschermd natuurmoment voor een deel van het Natura2000-gebied, welke inmiddels is komen te vervallen of bij dit besluit komt te vervallen. Deze toelichting omvat verder in hoofdstuk 3 de gebiedsbeschrijving, bijzonderheden met betrekking tot de begrenzing en een toelichting op de kaart. Tenslotte zijn in hoofdstuk 4 de instandhoudingsdoelstellingen vermeld.

2. AANWIJZINGEN HABITAT- EN VOGELRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Strabrechtse Heide & Beuven aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Strabrechtse Heide en Beuven" en onder nummer NL1000024 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is aangewezen voor één prioritair habitattypen in de zin van artikel 1 van de Habitatrichtlijn.

Door middel van dit besluit wordt het gebied Strabrechtse Heide & Beuven eveneens aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn, verder aangeduid als "Vogelrichtlijngebied". Het gebied kwalificeert als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn, omdat het gebied behoort tot één van de vijf belangrijkste pleisterplaatsen voor de Kraanvogel in Nederland¹. Het gemiddeld seizoenmaximum over de periode 1994-98 bedroeg 72 exemplaren². Over de periode 2000-2004 bedroeg dit gemiddelde 70³.

¹ Twee andere gebieden die aan dit selectie criterium voldoen, zijn Engbertsdijkvenen en Groote Peel. Voor methode van selectie en begrenzing van Vogelrichtlijngebieden wordt verwezen naar de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn (2000), bijlage 1, Selectiecriteria en methode van begrenzing.

² Beintema & Schekkerman (2001), Nadere toetsing van aanwijzing en begrenzing van negen Vogelrichtlijngebieden. (Alterra-rapport 328) Alterra, Wageningen

³ SOVON & CBS (2006), Trends van vogels in het Nederlandse Natura2000 netwerk, SOVON, Beek.

Ingevolge artikel 15a, tweede en derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt bij aanwijzing als speciale beschermingszone onder artikel 10a de status van de hieronder opgesomde natuurmonumenten⁴. In dergelijke gevallen heeft de instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura2000-gebied waarop de aanwijzingen als natuurmonument betrekking hadden, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in de vervallen besluiten (zie verder hoofdstuk 4).

Het beschermd natuurmonument Beuven is aangewezen op 12 augustus 1991 (NMF-91-7518, Stcrt. 1991, nr. 160).

Het Natura2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven (landelijk gebiedsnummer 137) omvat het Vogelrichtlijngebied Strabrechtse Heide & Beuven en het gelijknamige Habitatrichtlijngebied. Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en habitats van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Natura 2000 bestrijkt ook de onder Vogelrichtlijn aangewezen gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 4) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 Doelendocument. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 Profielendocument. Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen en de relatieve bijdrage van afzonderlijke gebieden aan het Natura2000-netwerk.

Het Natura2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven ligt in de provincie Noord-Brabant en behoort tot het grondgebied van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende en Someren.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

De Strabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. Het gebied wordt gekenmerkt door een afwisseling van droge stukken met heide (deels op voormalig stuifzand), kleine stuifzanden en laagtes met natte heide en vennen. In het oosten van het gebied ligt het Beuven, het grootste ven van ons land. Hier is één van de eerste venherstelprojecten uitgevoerd, wat geleid heeft tot de terugkeer van zeldzame soorten. In dit ven wordt water uit de Peelrijt via een bezinkingsbekken ingelaten. Een aantal vennen worden deels gevoed door lokale kwel. De omringende bossen van het gebied bestaan vooral uit grove dennen. Aan de noordwestkant van het gebied ligt het beekdal van de Kleine Dommel, met alluviale bossen, wilgenstruweel, moerasruigten en vochtige schraallanden.

⁴ Beschermd en staatsnatuurmonumenten zijn in de periode 1968-98 aangewezen op grond van respectievelijk artikel 7 en 21 van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, nr. 572)

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Strabrechtse Heide & Beuven behoort tot het Natura2000-landschap 'Hogere zandgronden' en ten dele tot 'Beekdalen'.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied Strabrechtse Heide & Beuven is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen.

Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.⁵

De grenzen van Vogelrichtlijngebieden worden bepaald door het gebruik dat de aanwezige vogelsoorten ervan maken, waarbij wordt uitgegaan van landschappelijke eenheden en de biotoopeisen van de betrokken vogelsoorten. Strabrechtse Heide & Beuven is aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn vanwege de aanwezigheid van natte heide en vennen, die het leefgebied vormen van een in artikel 4 van de richtlijn bedoelde vogelsoort. Het vormt als geheel het leefgebied van drie soorten van Bijlage I (artikel 4.1). De begrenzing van de speciale beschermingszone is zo gekozen dat een in landschapsecologisch opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan van bedoelde vogelsoorten.

3.3 Begrenzing en oppervlakte

Op hoofdlijnen bestaat het Natura2000-gebied uit de volgende deelgebieden: Rietbeemden/-velden langs de Kleine Dommel, Braakhuizensche Heide, Meerloomeer, Rederijk, 's Heerenven, Kranenmeer, Mosven, Waschven, Strabrechtse Heide, Henneven, Grafven, Platvoetje, Beuven, Starven, Somerensche Heide en Witven.

Het Habitatrictlijngebied valt in zijn geheel samen met de begrenzing van het Natura2000-gebied.

Het Vogelrichtlijngebied omvat de volgende deelgebieden van het Natura2000-gebied: het vochtige heide- en vennengebied in het zuiden van de Strabrechtse Heide (met o.a. Henneven, Grafven, Platvoetje, Starven) en het Beuven.

Het voormalige beschermd natuurmonument Beuven heeft een omvang van 376 ha en ligt in zijn geheel binnen het Natura2000-gebied.

De begrenzingen van het aangemelde Habitatrictlijngebied (zoals aangemeld) is op kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.

⁵ Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea toegelicht. De volgende gebiedsdelen zijn aan het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) toegevoegd:

- Bestaande en nieuwe natuur langs de Kleine Dommel tussen Geldrop en Heeze (53 ha) ten behoeve van de duurzame instandhouding (hydrologische condities) van Vochtige heiden (*hogere zandgronden*) subtype A (H4010_A) en Veenbossen (*g1D0).
- Bestaande natuur (14 ha) aan de zuidzijde van het heidegebied langs de Somerense Weg (eigendom Brabants Landschap en SBB) waardoor het beekgeleidende bos langs de Reeloop (beekje) geheel binnen de begrenzing komt (de beek vormde de grens) en een logischer begrenzing wordt gevolgd.

Het Natura2000-gebied beslaat een totale oppervlakte van 1.859 ha, waarvan 551 ha als Vogelrichtlijngebied richtlijnen is aangewezen. Deze cijfers betreffen bruto-oppervlakten omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen.

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaart-technische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- **Bebouwing** betreft één of meer gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde. **Gebouw**: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. **Bouwwerk**: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- **Erven** zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- **Tuinen** zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- **Verhardingen** kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooingen. **Wegen** betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermten of zijkanten.

- Hoofdspoorwegen betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722).

Met betrekking tot het grensverloop langs verharde wegen, hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een verharde weg wordt de grens gelegd op de voet van het talud of langs de wegberm aan de zijde van het gebied.
- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen omdat dergelijke wateren een ecologisch/ waterhuishoudkundige eenheid vormen met de aanwezige natte habitats/ leefgebieden.
- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.
- Waar de buitengrens van het watergebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenteen van de dijk. Waar de buitengrens van een landgebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk aan de gebiedszijde.

4. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

4.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitatype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

4.2 Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

4.3 Habitatrictlijn: habitattypen (bijlage I)

H2310 Psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype stuifzandheiden met struikhei is over het algemeen van voldoende kwaliteit. Het habitatype komt op veel plaatsen voor in een fraai mozaïek met natte heide en vennen, dankzij het kleinschalige reliëf in het gebied.

H2330 Open grasland met *Corynephorus*- en *Agrostis*-soorten op landduinen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het gebied bestaat voor een groot deel uit dichtgegroeid stuifzand. Het enige deel dat nog actief is (habitatype zandverstuivingen) dient een zodanige omvang te krijgen dat het zonder veel beheer in stand blijft. Daarmee kan ook de soortensamenstelling verbeteren.

H3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten (*Littorelletalia uniflorae*)

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype zeer zwakgebufferde vennen komt voor in het Beuven, het grootste ven in ons land. Dit ven is circa 20 jaar geleden opgeschoond, maar een duurzame waterkwaliteit (buffering) is nog niet gerealiseerd. Het habitatype beslaat momenteel een vrij groot gedeelte van het ven, maar vooral in matig ontwikkelde vorm. Door uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit zal het gebied in de toekomst een zeer grote bijdrage leveren aan het landelijke doel voor het habitatype.

H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype zwakgebufferde vennen komt voor in het Beuven (grote oppervlakte) en daarbuiten met matige kwaliteit en een geringe oppervlakte in diverse vennen op de Strabrechtse Heide. Met name voor de Strabrechtse heide is de kwaliteitsverbetering van toepassing.

H3160 Dystrofe natuurlijke poelen en meren
Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting Het habitattype zure vennen komt voor in het ven Hoenderboom.

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A).
Toelichting Het betreft hier één van de gebieden met de grootste oppervlakte aan vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A). De heide is op veel plaatsen in goede kwaliteit aanwezig, maar toch is ook een aanzienlijk deel vergrast. Verbetering van de kwaliteit is zeer kansrijk.

H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C).
Toelichting Het habitattype is gedeeltelijk goed ontwikkeld (in de vorm van elzenbroekbos), maar kan op andere plaatsen verbeterd worden (bijvoorbeeld het vogelkers-essenbos).

4.4 Habitatrictlijn: soorten (bijlage II)

H1831 Drijvende waterweegbree
Doel Behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.
Toelichting Drijvende waterweegbree is al lange tijd bekend uit het Beuven. Er lijkt hier een duurzame populatie aanwezig te zijn. Daarnaast is de soort ook in de Witte Loop aangetroffen.

4.5 Vogelrichtlijn: niet-broedvogels

A021 Roerdomp
Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.
Toelichting De roerdomp is van oudsher een broedvogel met bijvoorbeeld in 1970 5 paren en 1988 4 paren. Overigens ontbrak de soort geregeld maar sedert 1994 wordt weer jaarlijks gebroed. In de periode 1999-2003 zijn jaarlijks 2-7 paren geteld. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is behoud van de populatie op een relatief hoog niveau gewenst. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Brabant ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A022 Woudaap
Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 2 paren.
Toelichting In 1996 werd de Woudaap voor het eerst gemeld. Daarna jaarlijks in de periode 2001-2003 met respectievelijk 1, 3 en 3 paren. Het is één van de weinige jaarlijkse bezette broedplaatsen in Nederland in deze eeuw. Het betreft een relatief geïsoleerde populatie en zowel in het gebied als in de regio is de draagkracht te gering voor een sleutelpopulatie.

A127	Kraanvogel
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 70 vogels (seizoensmaximum).
Toelichting	De aantallen kraanvogels zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als slaapplaats voor deze soort. De Strabrechtse Heide & Beuven, de Grootte Peel en de Engbertsdijksvennen leveren de grootste bijdrage binnen het Natura2000-netwerk. Trendgegevens van de soort zijn niet beschikbaar. De landelijke staat van instandhouding is zeer ongunstig vanwege de afname van het aantal pleisterplaatsen en het aantal pleisterende vogels, en de toename van de onrust in de overgebleven gebieden. De aantallen in de monitoringsgebieden nemen niet significant af, zodat een herstelopgave op onderdeel populatie in de aangewezen gebieden niet aan de orde is.

4.6 Beschermd natuurmonumenten

Het Natura2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven omvat één beschermd natuurmonument, namelijk Beuven (zie hoofdstuk 2). Ingevolge artikel 15a, derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft de instandhoudingsdoelstelling voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit (verder: de “oude doelen”). Voor zover deze doelstellingen Natura2000-waarden betreffen, zijn deze begrepen in de in de voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura2000-doelen te bereiken, bijvoorbeeld omdat die doelen tegenstrijdig beheer vragen. In deze gevallen gaan de Natura2000-doelen vóór om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen. In het beheerplan zullen de oude doelen net als de overige instandhoudingsdoelen worden uitgewerkt in ruimte en tijd. Dan wordt ook uitgewerkt waar achteruitgang van het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis met betrekking tot oude doelen is toegestaan ten gunste van Natura2000-doelen. Het van rechtswege vervallen besluit is ter informatie bij dit besluit gevoegd (bijlage A).

MINISTERIE VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Dir.-Gen. Landelijke Gebieden
en Kwaliteitszorg

Directie Natuur-, Milieu- en
Faunabeheer

NMF-91-7518

12 augustus 1991

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Overwegende dat het gebied, bekend onder de naam "Beuven en omgeving", gelegen in de gemeenten Someren en Mierlo en voor zover gevormd door de hierna kadastraal omschreven percelen, van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en om zijn natuurwetenschappelijke betekenis en mitsdien een natuurmonument is in de zin van artikel 1 onderdeel b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967; 572);

dat het natuurmonument onderdeel vormt van de Ecologische Hoofdstructuur, zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (Tweede Kamer, 1989-1990, 21 149, nrs 2-3);

dat het natuurmonument bestaat uit een complex van droge en natte heiden, vennen, voormalig stuifzand, opgaande naald- en loofhoutbossen en moerassen die in biologisch, geomorfologisch en hydrologisch opzicht een samenhangend geheel vormen;

dat het Beuven behoort tot de in Nederland zeldzaam geworden voedselarme vennen en één van de grootste vennen van Nederland is;

dat het natuurmonument deel uitmaakt van het grote, aaneengesloten natuurgebied Strabrechtse en Lieropse Heide;

dat het natuurmonument wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid in (micro-)reliëf en bodem en daarmee samenhangend een grote variatie in vochtigheid en voedselrijkdom;

dat in samenhang met deze verscheidenheid in milieu-omstandigheden er zich een aantal gedifferentieerde levensgemeenschappen heeft ontwikkeld;

dat in het natuurmonument uit botanisch oogpunt zeer belangrijke, minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen voorkomen, waarvan verscheidene in ons land zeldzame tot zeer zeldzame plantesoorten deel uitmaken;

dat het natuurmonument van belang is als broed-, rust- en fourageergebied voor een groot aantal individuen van verschillende vogelsoorten, waaronder in ons land minder algemene tot zeldzame soorten, en daarnaast van belang is voor diverse soorten amfibieën, reptielen, insecten en zoogdieren;

dat het natuurmonument door zijn ligging en afwisseling van verschillende landschapstypen van betekenis is uit een oogpunt van natuurschoon;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het onderhavige natuurmonument, dat hieronder niet alleen moeten worden begrepen de hiervoor genoemde geomorfologische, biologische en visueel-esthetische waarden, maar ook de geologische, bodemkundige en hydrologische gesteldheid, de cultuur- historische hoedanigheid en de voor de fauna noodzakelijke rust;

Overwegende dat de bescherming van het natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gezien de beschikking van 17 augustus 1990, nr. NMF-90-9221, houdende het besluit dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van het "Beuven en omgeving";

Gezien de omtrent de in de overweging zijnde aanwijzing de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant ingezonden beschouwingen en schrifturen, alsmede de ter zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie uitgebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

Gelet op artikel 7, in samenhang met artikel 9 van de Natuurbeschermingswet;

B E S L U I T

- I Aangewezen wordt als beschermd natuurmonument het gebied, bekend onder de naam "Beuven en omgeving", voorzover gevormd door de percelen kadastraal bekend gemeente Someren, sectie M, nrs. 660, 661, 668 ged., 759, 766 ged. en 760 ged.; sectie N, nr. 318 ged.; gemeente Lierop, sectie C, nrs. 680, 683 en 688; gemeente Mierlo, sectie E, nrs. 656 ged., 657, 658 ged., 659 ged., 660, 661, 662 ged., 663 ged., 664, 665, 666 ged., 667 ged., 668, 669, 670 ged., 671 ged., 672, 673, 674 ged., 675 ged., 676, 677, 678 ged., 679 ged., 680 ged., 688, 689, 692, 693, 694, 697, 698, 701, 1246 ged., 1247 ged., 1248, 1527 ged., 1528 ged.
een en ander zoals aangegeven op de bijbehorende kaart BN-146.
- II Bij deze aanwijzing gaat een toelichting, die in samenhang met deze beschikking moet worden gelezen.

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ,

T. J. G. G. G.

T o e l i c h t i n g, behorende bij beschikking NMF-91-7518

1. INLEIDING

Het natuurmonument Beuven en omgeving is gelegen op de Strabrechtse en Lieropse Heide, een uitgestrekt heide-, vennen- en bossencomplex ten zuidoosten van Eindhoven met grote landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden. Het natuurmonument ligt op het grondgebied van de gemeenten Someren en Mierlo en wordt gekenmerkt door een gevarieerde opbouw bestaande uit heide, vennen, stuifzand, opgaand bos en moeras.

Het natuurmonument omvat een van de grootste vennen van Nederland, het Beuven alsmede heide, bossen en kleinere vennen als het Witven en het Starven. In het Natuurbeleidsplan is het natuurmonument tezamen met het gebied van de Strabrechtse Heide en het beekdal van de Sterkselse Aa en Rul aangeduid als een kerngebied binnen de ecologische hoofdstructuur van Nederland.

De totale oppervlakte van het natuurmonument bedraagt ca. 375 ha, het Beuven zelf heeft een oppervlakte van ca. 85 ha.

Aan de noord-, oost- en zuidzijde liggen de bossen van de gemeente Someren. De zuidgrens wordt gevormd door de provinciale weg Heeze-Someren, aan de westzijde grenst het natuurmonument aan de Strabrechtse Heide en aan de noordzijde aan de Lieropse Heide.

In de winter van '85-'86 zijn in en rond het Beuven werken uitgevoerd die een eind hebben gemaakt aan de instroom van voedselrijk water via de Peelrijt en waarbij het voedselrijke slib dat zich in het ven had afgezet, is verwijderd. Echter zolang de luchtverontreiniging, met als gevolg daarvan de verzuring en vermessing, niet drastisch vermindert, zal een actief beheer van het Beuven nodig blijven.

In deze toelichting komen achtereenvolgens aan de orde de natuurwetenschappelijke betekenis en het natuurschoon van het gebied, de begrenzing van het natuurmonument, de van kracht zijnde planologische bepalingen, de rechtsgevolgen van de aanwijzing krachtens de Natuurbeschermingswet en tenslotte een korte beschrijving van het huidige en gewenste beheer.

2. NATUURWETENSCHAPPELIJKE BETEKENIS

2.1. Geologie, geomorfologie en bodem

Het Beuven en omgeving is gelegen in de Centrale Slenk en bestaat uit dekzandruggen, die plaatselijk weer verstoven zijn, en laagtes waarin (regen-)water stagneert. De ondergrond van het natuurmonument wordt gevormd door een smeltwatervlakte waarvan het bovenste gedeelte bestaat uit zgn. oud dekzand. Kenmerkend hiervoor in Brabant is de fijnzandigheid, de lemigheid en de aanwezigheid van dunne of dikke, niet volledig aaneengesloten leemlagen (de zgn. Brabantse leem). Deze leemlagen zijn in het gebied (ook op de Strabrechtse Heide) op enige meters diepte terug te vinden. Het "leemvlak" helt lichtelijk in noordwestelijke richting af. Op het oude dekzand is een pakket leemarm jong dekzand afgezet door voornamelijk westelijke winden.

Het Beuven zelf is een laat-glaciaal uitwaaiingsbekken waarin geen of nauwelijks jong dekzand meer aanwezig is. De ondergrond van het Beuven is in verticale richting slecht waterdoorlatend.

De eerste slecht waterdoorlatende leemlaag bevindt zich tussen 20 en 22 m + NAP, en een tweede op ongeveer 18 à 19 m + NAP. In het Beuven heeft geen bodemvorming (veen) plaatsgevonden, uitgezonderd in het meest westelijke deel waar zich een humeuze tot moerige laag heeft ontwikkeld.

Ter plaatse van het Starven daarentegen bevindt zich een laag gliede-achtig materiaal die wegzijging van het water voorkomt. Mede hierdoor kent het Starven een meer stabiele waterstand dan het Beuven.

Op de hogere gronden rond het Beuven is de laag jong dekzand tot enkele meters dik. In dit zand hebben zich humuspodzolen ontwikkeld; op de hogere delen haarpodzolen en in de lagere gedeelten veldpodzolen en moerige podzolen. Nabij het Beuven komen plaatselijk gooreerdgronden voor. Tevens komen ten oosten van het Beuven duinvaaggronden voor ter plaatse van de (voormalige) zandverstuiving.

2.2. Waterhuishouding

Oorspronkelijk maakte het natuurmonument deel uit van een heide- en vennen-gebied dat zich veel verder in zuidelijke richting voortzette. Via een reeks van laagtes en vennen waterde dit gehele gebied uiteindelijk af op de Kleine Dommel. Na ontginning van de Somerense Heide werd de afwatering verbeterd door het graven van de Peelrijt. Deze mondde in eerste instantie uit in het Beuven, waarna het water via laagtes en vennen op de Strabrechtse Heide weer afgevoerd werd richting Kleine Dommel. Ter verbetering van de afwatering werd later de Witte Loop gegraven om de afvoer vanaf het Beuven beter te doen verlopen. In een later stadium (1941) werd er een geul door het Beuven gegraven die Peelrijt en Witte Loop met elkaar verbond, aan beide zijden voorzien van kaden. In de noordkade bevonden zich twee overlaten zodat het Beuven bij hoge afvoeren tijdelijk als boezem functioneerde. Ondanks het verhogen van de kaden in 1976 werd het Beuven nog steeds bij hoge aanvoeren gevoed met water uit de Peelrijt. De ontwateringsactiviteiten, de ontwikkelingen in de landbouw (intensivering grondgebruik, toename bemesting) alsmede de lozingen van rioolwater (overstort) leidden tot een toegenomen belasting van het oppervlaktewater met voedingsstoffen en een vergroting van de afvoer via de Peelrijt, met name in het winterhalfjaar. Door de sterk toegenomen aanvoer van voedingsstoffen vond een drastische verlanding van het ven plaats; de oppervlakte open water liep terug tot ca. 30 ha en met name de rietvegetaties breidden zich sterk uit, evenals een organische sliblaag op de oorspronkelijke venbodem. De natuurwetenschappelijke waarden van het Beuven liepen hierdoor dermate gevaar dat ingegrepen diende te worden.

Dit leidde tot een schoonmaakoperatie van het Beuven in 1985-1986 waarbij de sliblaag en rietlaag werden verwijderd.

Tevens werd een omleidingskanaal gegraven dat het water van de Peelrijt naar de Kleine Aa afvoert, waarbij ook de nodige aanpassingswerken moesten worden verricht. Aangezien neerslagwater en toestromend ondiep grondwater uit het omringende heide- en bosgebied de belangrijkste wateraanvoerfactoren zijn, zou verzuring in sterke mate op gaan treden. Toename in de zuurgraad zou leiden tot ongewenste veranderingen binnen de te behouden en/of ontwikkelen levensgemeenschappen, met name binnen de samenstelling met soorten uit de Oeverkruidklasse. Om dit te voorkomen is toevoer van "bufferstof" in de vorm

van kalkhoudende stoffen of kalkhoudend water nodig. Gekozen is voor gecontroleerde inlaat van beekwater uit de Peelrijt. Het beekwater wordt daarvoor eerst ingelaten in het vengedeelte ten zuiden van de Peelrijt dat als een soort voorbezinkingsbekken functioneert zodat de organische verontreiniging tot dit gedeelte beperkt blijft. Het op deze wijze voorgezuiverde water kan indien gewenst via een regelwerk ingelaten worden in het grote noordelijke deel om verzuring aldaar tegen te gaan.

2.3. Vegetatie en flora

2.3.1. Beuven vóór de uitvoering van de herstelwerkzaamheden:

In vroegere tijden (tot de jaren veertig) bezat het ven een overwegend witte zandbodem en helder water met fraai ontwikkelde vegetaties van de Oeverkruidklasse. In het westen was een spaarzame rietvegetatie aanwezig. De droogvallende oever zag rossig van het Oeverkruid en in het ondiepe water bevond zich een gordel van Waterlobelia over een oppervlakte van enige hectaren. Verder werden er onder meer groeiplaatsen aangetroffen van Grote biesvaren, Stekelbiesvaren en Drijvende egelskop.

Sindsdien hebben zich grote wijzigingen voorgedaan. De toevoer van het vervuilde beekwater uit de Peelrijt heeft een zodanige verslechtering van de kwaliteit van zowel het water als de bodem veroorzaakt, dat een enorme verandering in de vegetatie van het ven is opgetreden. Als gevolg van de vorming van een brede rietkraag en opslag van wilgenbosjes resteerde in 1975 nog slechts ca. 35 ha open water. Plaatselijk vormde eveneens een sapropeliumlaag in beschutte delen van het ven een bedreiging. De vegetaties van de Oeverkruidklasse namen hierdoor in omvang en soortensamenstelling af. Door een samenspel van wind, golfslag en stroming in het ven, het droogvallen van zandige oeverbanken in de nazomer en de aanvoer van bufferstoffen met het beekwater hebben zich echter plaatselijk nog diverse typische soorten van de Oeverkruidklasse kunnen handhaven. Zo was tot enkele jaren vóór de herstelwerkzaamheden de Naaldwaterbiesassociatie met Naaldwaterbies, Gesteeld glaskroos en Oeverkruid nog te vinden op met name de noordoostoever en in het zuidelijke deel (ten zuiden van de huidige beek).

De associatie van Veelstengelige waterbies met Veelstengelige waterbies, Moerashertshooi, Knolrus, Kruipe moerasweegbree en vroeger ook Moerassmele waren op enkele plaatsen langs de randen van het ven in het zuidelijke deel en in de noordwesthoek aanwezig. De Biesvaren-Waterlobelia-associatie met Stekelbiesvaren, Grote Biesvaren, Waterlobelia en Oeverkruid kwam zowel in het noordelijk als zuidelijk deel voor. Biesvarens werden sinds 1976 niet meer waargenomen. In de noordwesthoek was tot kort voor de restauratie de Waterlobelia nog te zien.

2.3.2. Beuven ná uitvoering van de herstelwerkzaamheden:

De beekomleiding functioneerde vanaf de zomer van 1986. In het door de werkzaamheden drooggevallen ven bleek kieming op te treden van éénjarige plantjes zoals Straatgras, vertegenwoordigers van de Duizendknoopfamilie en van soorten uit de Oeverkruidklasse als Gesteeld glaskroos, Naaldwaterbies, Knolrus en Moerashertshooi. In de noordwesthoek werden weer kiemplantjes van Waterlobelia aangetroffen.

Ongewenst evenwel was de massale opkomst van Pitrus op de schoongemaakte oevers in het Beuven-noord. Eind augustus werd de oevervegetatie in het Beuven gemaaid.

In 1987 ontwikkelden de helofyten zich tamelijk explosief. In dat jaar raakten de randen van het grote wateroppervlak flink begroeid met Pitrus, Gewone waterbies of Kleine lisdodde. Lokaal stak ook het Riet weer de kop op, waarschijnlijk door kieming. In de diepere delen van het ven verdween de Pitrus na stijging van de waterstand. In augustus 1987 werd de noordelijke oeverzone weer gemaaid. Zoals het er nu naar uitziet, zullen de pitrusbegroeiingen geleidelijk verdwijnen.

Sinds de zomer van 1987 is de bodem van het centrale deel van het ven groten-deels begroeid met Gesteeld glaskroos. Soorten als Oeverkruid, Veelstengelige waterbies, Vergeten blaasjeskruid en vooral ook Knolrus hebben zich eveneens uitgebreid. Verrassend is het verschijnen van Pilvaren, Ondergedoken moeras-scherm en Vlottende bies die jarenlang niet meer waren gezien in het Beuven. Tamelijk spectaculair is ook het voorkomen van bloeiende Waterlobelia in een drooggevalle zone van het als voorbezinkingsbekken functionerende Beuven-zuid. Het meest bijzonder is echter de Stekelbiesvaren, die sinds 1976 niet meer in Nederland was waargenomen. Deze zeer zeldzame soort is sinds 1987 zowel in het noordelijke als in het zuidelijke deel aangetroffen.

2.3.3. Overige vennen

Het ten zuidoosten van het Beuven gelegen Witven heeft een vegetatie met o.a. Veenpluis en Veenmos. Door eutrofiëring hebben zich in de moerassige terreindelen Pitrus, Riet-en Wilgenstruweel ontwikkeld.

Aan weerszijden van de Peelrijt bovenstrooms van het Beuven, alsmede in de omgeving van het Starven en het Witven en ten zuiden van het Beuven komen broekbossen voor, voornamelijk bestaande uit Wilgenstruwelen, Es, Els en Eik. In de bosrand ten noorden van het Beuven ligt een klein vennetje waar een verlandingsproces gaande is. Hier wordt een vegetatie aangetroffen van Veenpluis, Veenmos, Mattenbies en diverse zeggesoorten.

Ten zuidoosten van het Starven ligt een voormalig stuifzandcomplex. Hiervan resteren nog verschillende onbegroeide delen met plaatselijk korstmossen. Het merendeel is begroeid geraakt met Vliegdenen.

2.3.4. Bossen en Heide

De omgeving van het Beuven herbergt een grote afwisseling in begroeiingstypen en vegetaties. Ten noorden en ten oosten betreft het voornamelijk aangeplante bossen bestaande uit monocultures van Grove den en/of Corsicaanse den. Deze bossen, aangeplant ten behoeve van de houtproductie, worden gekenmerkt door de planmatige opzet en het rechte padenpatroon. Er is vrijwel geen struiketage aanwezig en de ijle bodemvegetatie bestaat voornamelijk uit grassen (Bochtige smele).

Tussen het Beuven en de bossen aan de oostzijde, rondom de verschillende vennen alsmede verspreid in kleinere oppervlakten binnen de rest van het natuurmonument komen afwisselend droge en vochtige heidevegetaties voor gekenmerkt door het voorkomen van Dopheide, Struikheide en Pijpestrootje en opslag van Berk of Grove den. De oeverzone van het Beuven herbergt op een aantal plaatsen minder algemene tot zeldzame plantesoorten als Gagel, Witte en Bruine snavelbies, Ronde zonnedauw en Klokjesgentiaan.

2.4. Fauna

Het ven is ornithologisch van groot belang. Omdat grote wateren met rietkragen in het pleistocene deel van Noord-Brabant schaars zijn, heeft het Beuven voor allerlei vogelsoorten een regionale betekenis. Het vormt een broedplaats voor moerasvogels als Blauwborst, Sprinkhaanrietzanger, Kleine karekiet, Rietzanger, Roerdomp, Bruine kiekendief en Waterral. Het water en de oevers bieden broedgelegenheid voor o.a. Dodaars, Zwarte stern, Winter- en Zomertaling en Slobeend.

Op de heideterreinen broeden Grutto, Watersnip, Kievit en Veldleeuwerik. In de bossen broeden o.a. Grote bonte specht, Zwarte specht, Groene specht en Boomkruiper. De bossen vormen tevens een onderdeel van het leefgebied van diverse soorten roofvogels zoals Ransuil, Bosuil, Havik, Wespindief, Sperwer en Buizerd. Daarnaast is het natuurmonument gedurende bepaalde tijden in het jaar een belangrijke verblijfplaats voor roofvogels zoals de Blauwe kiekendief en Visarend en voor enige duizenden watervogels, waaronder minder algemene als Brilduiker, Pijlstaart, Krakeend, Nonnetje en Smient.

Het Beuven is tevens van grote betekenis als pleisterplaats voor doortrekkende vogels zoals Kraanvogel, Klapekster, Kemphaan, Goudplevier, Bokje, Witgatje en Groenpootruiter en als overwinteringsgebied van de Rietgans en Kolgans.

De vogelrijkdom is sinds de zestiger jaren enigszins afgenomen. Diverse soorten zijn als broedvogel sterk achteruitgegaan of zelfs verdwenen. Het betreft onder meer Grote karekiet, Rietzanger en Snor. De aantallen van Blauwborst, Kleine karekiet en Sprinkhaanrietzanger zijn redelijk stabiel gebleven.

Na het droogzetten van het Beuven in 1985 ten behoeve van de restauratie werd een betrekkelijk soortenarm visbestand vastgesteld met een grote biomassa van naar schatting 5 ton. Het betrof met name Baars en geringere hoeveelheden Paling en Snoek.

Ook na de restauratie is er weer vis waargenomen en wel de volgende soorten: Hondsvij, Bermpje, Baars, Snoek en Paling. Herkolonisatie van met name grote Snoeken heeft plaatsgevonden vanuit de Dommel, via Reeloop en Witte loop.

In de bossen rondom het Beuven komen diverse zoogdieren voor zoals Vos, Hermelijn, Wezel, Ree en verschillende muizesoorten.

Van de amfibieën worden in en rond de vennen Groene en Bruine kikker, Gewone pad, Rugstreeppad, Heikikker en Kleine watersalamander aangetroffen, waarvan met name de Rugstreeppad in grote aantallen. Op de drogere heide wordt tevens de Levendbarende hagedis aangetroffen.

Daarnaast is vooral het Beuven van belang voor veel insectensoorten.

2.5. Natuurschoon

Het natuurmonument "Beuven en omgeving" is door de variatie in landschapstypen en begroeiingen van grote betekenis uit een oogpunt van natuurschoon. De afwisseling van relatief open droge en vochtige heideterreinen, vennen, oevervegetaties, (moeras-)struwelen en bossen is hiervoor van wezenlijk belang.

3. BEGRENZING

De begrenzing van het natuurmonument is met name bepaald aan de hand van de aanwezige natuurwetenschappelijke waarden en is zo gekozen dat er in landschappelijk, geomorfologisch en vooral ecologisch opzicht één onderling

samenhangend geheel onder de werking van de Natuurbeschermingswet is gebracht. Hierbij zijn de kadastrale grenzen aangehouden en is tevens uitgegaan van in het terrein herkenbare topografische grenzen.

De begrenzing wordt aan de zuidzijde gevormd door de provinciale weg Heeze-Someren. Zowel aan de oost- als de noord- en westzijde wordt de begrenzing gevormd door onverharde wegen. Deze wegen vallen buiten de aanwijzing.

Voor de exacte begrenzing wordt verwezen naar de bij de beschikking behorende kaart BN-146.

4. BESCHERMING KRACHTENS ANDERE INSTRUMENTEN

4.1. Nationaal niveau

De Strabrechtse Heide, het Beuven en de omgeving vallen in het gebied waarvoor de zogenaamde groene koers geldt als bedoeld in de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (Kamerstukken II 1990/1991, 21 879, nrs. 1-6).

In deze gebieden zijn ecologische kwaliteiten richtinggevend voor de ruimtelijke ordening en worden natuurlijke ecosystemen ontwikkeld en ecologische relaties hersteld. Nieuwe vormen van verstedelijking, intensieve recreatie, grootschalige infrastructuur, winning van oppervlaktedelfstoffen en intensieve vormen van landbouw die leiden tot aantasting van de natuur worden in gebieden met een groene koers vermeden; zo nodig worden bestaande vormen gesaneerd. Extensieve vormen van bosbouw, openluchtrecreatie, toerisme en waterwinning kunnen in deze gebieden worden gehandhaafd of ontwikkeld, mits daarmee de natuurfuncties binnen het gebied niet direct of indirect worden aangetast. Het beleid is gericht op optimalisering van de hydrologische omstandigheden voor de tot ontwikkeling te brengen ecosystemen.

In het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud is de Strabrechtse Heide, inclusief het Beuven en omgeving opgenomen als Grote Eenheid Natuurgebied. Het beleid in deze gebieden is gericht op scheiding van de functie natuur van andere sterkere functies die de functie natuur kunnen verdringen.

Uitwerking van dit beleid richt zich met name op duurzame instandhouding en waar mogelijk herstel van die factoren die voor het bestaan van de kenmerken en waarden van de natuurgebieden bepalend zijn.

Daarnaast is de Strabrechtse Heide aangewezen als een voor ganzen belangrijk gebied.

In het Natuurbeleidsplan is het Beuven en omgeving tezamen met het gebied van de Strabrechtse Heide en het beekdal van de Sterkselse Aa en Rul aangeduid als een kerngebied binnen de ecologische hoofdstructuur van Nederland. Dergelijke gebieden zijn in (inter-)nationaal opzicht belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen. Het beleid binnen de kerngebieden is gericht op het veiligstellen en vergroten van de bestaande natuurwaarden. Daarvoor zullen negatieve ontwikkelingen geweerd dienen te worden en zal het gewenste beheer mogelijk gemaakt moeten worden. Voor de veiligstelling en het beheer van kerngebieden wordt onder meer gedacht aan toepassing van de Natuurbeschermingswet.

4.2. Provinciaal niveau

In het Streekplan Midden- en Oost-Brabant hebben het Beuven, het vennengebied ten zuiden ervan, het Starven en het Witven met direct aangrenzende gronden de

aanduiding "Natuurgebied". Dat geldt ook voor de westelijk hiervan gelegen heide- en bosterreinen. Een strook aan de noord- en oostzijde, merendeels bossen, heeft de aanduiding "Bosgebied met natuurwaarde".

Het streekplan is in 1978 vastgesteld door Provinciale Staten en sindsdien tweemaal partieel herzien.

4.3. Gemeentelijk niveau

Someren

In het in 1976 vastgestelde en sinds 1982 onherroepelijke bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Someren is het natuurmonument geheel bestemd tot "Natuurgebied". Dit betekent dat dit gebied is bestemd voor het behoud en/of herstel van de natuurwetenschappelijke waarden, waaronder de geologische, bodemkundige en botanische waarden worden verstaan, alsmede houtteelt.

Als één van de doeleinden is het behoud en/of herstel van de landschappelijke waarden opgenomen waaronder de geomorfologische en landschappelijk-esthetische waarden wordt verstaan, het behoud en/of herstel van de cultuurhistorische waarden alsmede mogelijkheden voor extensieve dagrecreatie. Aan de bestemming "Natuurgebied" is een aanlegvergunningstelsel verbonden.

Mierlo

De gemeente Mierlo heeft een in 1983 vastgesteld bestemmingsplan Buitengebied dat sinds 1987 onherroepelijk is geworden.

Het deel van het natuurmonument dat op het grondgebied van de gemeente Mierlo is gelegen, is geheel bestemd tot "Natuurgebied". De als zodanig aangewezen gronden zijn bestemd voor doeleinden van natuur- en landschapsbehoud, behoud en herstel van de op deze gronden voorkomende waardevolle landschapselementen, alsmede behoud en herstel van het ecologische evenwicht op deze gronden. Aan de bestemming "Natuurgebied" is een aanlegvergunningstelsel verbonden.

5. RECHTSGEVOLGEN VAN DE AANWIJZING

De toepassing van de Natuurbeschermingswet is gericht op de instandhouding en het herstel van de aanwezige natuurwaarden en het natuurschoon. In het algemeen kan worden gesteld dat het sinds jaar en dag in het natuurmonument bestaande grondgebruik in zijn huidige omvang en intensiteit, behoudens de hierna genoemde uitzonderingen, zonder vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet kan worden voortgezet. Desalniettemin is het gewenst om het gebruik en het beheer van het natuurmonument meer te richten op behoud, herstel en waar mogelijk ontwikkeling van de natuurwaarden van het gebied.

5.1 Rechtsgevolgen ex artikel 12

Ingevolge artikel 12 van de Natuurbeschermingswet moet voor handelingen die schadelijk zijn voor de natuurwetenschappelijke betekenis of ontsierend, een vergunning worden aangevraagd.

De vergunningplicht als vermeld in artikel 12 geldt niet alleen voor handelingen binnen het natuurmonument, maar is in beginsel ook van toepassing op handelingen daarbuiten indien deze een negatieve invloed op de in het natuurmonument aanwezige waarden hebben. Hierbij moet met name worden gedacht

aan handelingen die de waterhuishouding van het natuurmonument kunnen beïnvloeden. Behoudens bijzondere gevallen, waarmee in dit verband handelingen worden bedoeld die de in de beschikking genoemde wezenlijke kenmerken van het natuurmonument aantasten, zal de aanwijzing evenwel geen gevolgen hebben voor het huidig gebruik en beheer van de aangrenzend gebieden.

Het aanvragen van een vergunning dient krachtens artikel 13, eerste lid, van de wet per aangetekende brief te geschieden. De aanvraag moet worden gezonden aan het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (Directie Natuur-, Milieu- en Faunabeheer, Postbus 20401, 2500 EK te Den Haag).

De in artikel 12 bedoelde verbodsbepalingen zijn voor een ieder van kracht.

Het is niet mogelijk op voorhand precies aan te geven welke handelingen al dan niet vergunningplichtig zijn. In de eerste plaats hangt dit samen met de gevarieerde opbouw van het natuurmonument. In de tweede plaats kunnen handelingen in aard en intensiteit sterk verschillen. Gezien het grote aantal verschillende mogelijkheden dat zich kan voordoen, zal van geval tot geval moeten worden vastgesteld of een vergunning al dan niet is vereist. Omdat het voor betrokkene vaak moeilijk is om een en ander zelf te beoordelen, wordt aangeraden in voorkomende gevallen de Consulente Natuur-, Milieu en Faunabeheer in Noord-Brabant van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij te raadplegen. Deze zal uitsluitend geven over de vraag of het al dan niet noodzakelijk is een vergunning aan te vragen (zie voor advies de paragraaf "Inlichtingen").

Om de gedachten enigszins te bepalen wordt hierna een aantal voorbeelden gegeven van handelingen, die geleid op de te verwachten schadelijke effecten aan een vergunning gebonden zullen zijn. Het is een niet-limitatieve opsomming:

- Bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet.
- Plaatsen of aanleggen van voor verblijf geschikte, al dan niet aan hun bestemming onttrokken voertuigen, caravans en tenten.
- Leggen of aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, installaties, apparatuur.
- Aanleggen of verharderen van wegen, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen van enige omvang.
- Ontgronden, bodem-verlagen, ophogen, egaliseren, ontginnen en graven, vervenen, woelen of andere verstoringen van de bodem, waaronder tevens wordt begrepen het schonen of/en uitdiepen van vennen.
- Opslaan, storten, bergen of deponeren van al dan niet afgedankte of aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, (vloei)stoffen, produkten of materialen.
- Winnen van bosstrooisel of mos.
- Het afbranden van (delen van) de vegetatie.
- Aanbrengen of inrichten van recreatieve voorzieningen zoals kampeerterrainen lig- en speelweiden, picknickplaatsen, dagcampings en dergelijke.
- Het aanleggen van oeverbeschoeiingen of aanlegplaatsen.
- Het gebruik van meststoffen.
- Het aanwenden van chemische bestrijdingsmiddelen en andere groei- en stoorstoffen.
- Het dunnen, rooien, vellen en planten van bomen, houtopstanden en ander houtgewas of sierplanten, anders dan ten behoeve van het normale onderhoud.
- Het verrichten van andere handelingen die wijziging of intensivering van het sinds jaar en dag bestaande grondgebruik beogen of ten gevolge kunnen

hebben.

- Het afsluiten van nieuwe jachthuurovereenkomsten en het verlenen van jachtvergunningen, het afsluiten van nieuwe verhuurovereenkomsten van het visrecht.
- Het vissen, zwemmen, surfen en kanoën.
- Beoefenen van motorsport, het houden van wedstrijden en races, het crossen met motorvoertuigen, bromfietsen of fietsen.
- Beoefenen van andere vormen van buitensport zoals modelvliegsport, hondensport en ruitersport voor zover buiten de daarvoor aangewezen paden.
- Het berijden van gemotoriseerde voertuigen en bromfietsen buiten de daarvoor opgestelde paden en wegen.

Geen vergunning is vereist voor handelingen die zijn voorzien in een beheersplan ex artikel 14 van de Natuurbeschermingswet.

5.2. Rechtsgevolgen ex artikel 14

Volgens artikel 14 van de Natuurbeschermingswet kan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, in overeenstemming met de eigenaar en de gebruiker, telkens voor een periode van ten hoogste drie jaar voor een beschermd natuurmonument of een gedeelte daarvan een beheersplan vaststellen, dat het behoud of het herstel van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke waarden ten doel heeft. Ingevolge het derde lid van artikel 12 van de wet is voor in het beheersplan neergelegde handelingen geen vergunning vereist. Daarnaast brengt het beheersplan met zich, dat de eigenaar en de gebruiker duidelijkheid verkrijgen over de handelingen die zouden moeten worden nagelaten in verband met het behoud van de kwaliteiten van het natuurmonument. Aan de betrokkenen kan een vergoeding worden toegekend voor de uit het beheersplan voortvloeiende kosten of lasten, die redelijkerwijs niet of niet geheel voor hun rekening behoren te komen.

Inmiddels is een beheersplan opgesteld.

5.3. Rechtsgevolgen ex artikel 16

Volgens artikel 16 van de Natuurbeschermingswet is het verboden een beschermd natuurmonument te verontreinigen, daarin planten, bloemen of takken uit de stekken, te plukken of af te snijden of te vervoeren, dieren te verontrusten, te vangen of te doden of zulks te pogen of in het algemeen daarin schade aan de natuur toe te brengen. Dit artikel is met name gericht op incidentele bezoekers van het natuurmonument zoals recreanten en geldt niet voor de eigenaar, gebruikers en hun huisgenoten.

Voor zover men handelingen verricht die het gevolg zijn van een uitvoering van een overeenkomst welke (met de eigenaar of gebruiker) is aangegaan vóór de aanwijzing als beschermd natuurmonument geldt dit verbod niet (artikel 16, tweede lid). De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij kan van dit verbod ontheffing verlenen (artikel 16, tweede lid).

Met behulp van dit artikel is het mogelijk in het natuurmonument handelingen die verstoring of schade kunnen veroorzaken, zoals het crossen met motorvoertuigen of het crossen met fietsen, tegen te gaan.

6. HUIDIG GEBRUIK

Het natuurmonument is toegankelijk voor wandelaars via een aantal opengestelde zandpaden en enkele gemarkeerde en/of beschreven routes. Langs de oost-, west- en noordgrens lopen fietsroutes over halfverharde paden of zandwegen. Langs de provinciale weg Heeze-Someren is een vrijliggend verhard fietspad aangelegd. Aan de noord- en oostzijde zijn tevens enige ruiterroutes aangegeven.

Recent is er aan de noordoever van het Beuven een uitzichtpunt gecreëerd in de vorm van een vogelwaarnemingshut.

Op het gebied van de waterhuishouding zorgen de aanwezige sloten voor de afwatering van de bossen. Door deze sloten vindt momenteel echter eveneens ontwatering van een aantal vennen plaats.

Thans bestaan de binnen de begrenzing van het natuurmonument gelegen bossen overwegend uit monoculturen van Grove den en Corsicaanse den. Het beheer heeft zich tot nu toe vooral gericht op houtproductie. De uitvoering van maatregelen betrof de noodzakelijke vellingen en herbebossingen, de dunning en bestrijding van Amerikaanse vogelkers. Verjonging vindt plaats via kapvlaktes waarna opnieuw aanplant plaatsvindt van één hoofd-houtsoort. De bossen in het gebied zijn hierdoor éénvormig van opbouw waarbij de landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde gering is.

Op een groot deel van het natuurmonument wordt de jacht niet uitgeoefend. In de binnen de aanwijzing vallende boscomplexen aan de noord- en oostzijde is de jacht verhuurd aan een jachtcombinatie. Eenmaal per jaar wordt een slipjacht georganiseerd binnen de gemeente Someren. Eén van de vier te houden runs loopt door het natuurmonument.

7. GEWENST BEHEER

Als centrale doelstelling voor het toekomstig beheer zal gelden: behoud en herstel van de natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden en versterking van de ecologische relaties van de in het natuurmonument aanwezige levensgemeenschappen. Teneinde de landschapsecologische samenhang binnen het gebied te versterken zal het gebied zoveel mogelijk als een eenheid moeten worden benaderd. Dat betekent dat de thans aanwezige harde overgangen tussen de verschillende levensgemeenschappen geleidelijker zullen moeten worden. Meer dan in het verleden zal de gegeven abiotische opbouw van het gebied uitgangspunt dienen te zijn voor het te voeren beheer, waarbij tevens voorop staat dat de aanwezige levensgemeenschappen in stand gehouden worden.

* Vennen

Het zwaartepunt van het toekomstige beheer zal op het Beuven zelf liggen. Na de in 1985/1986 uitgevoerde werkzaamheden waarbij tevens maatregelen zijn genomen om toekomstige verontreiniging te voorkomen, zal het nodig zijn de ontwikkelingen nauwkeurig te volgen teneinde d.m.v. beheersmaatregelen tijdig op ongewenste ontwikkelingen in te kunnen spelen. De Katholieke Universiteit Nijmegen heeft recent in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij een onderzoek uitgevoerd onder meer om richtlijnen te kunnen

formuleren voor het toekomstige beheer. Hierbij is aandacht besteed aan:

- het volgen van de waterkwaliteit teneinde op basis daarvan te bepalen of en zo ja, hoeveel water via het zuidelijk deel van het ven ingelaten moet worden en op welk tijdstip.
- het volgen van de ontwikkelingen van de vegetatie teneinde op basis daarvan beheersmaatregelen te kunnen voorstellen bijv. maaien van riet en eventueel andere begroeiing.

Explosieve uitbreiding van riet in het Beuven wordt niet verwacht door de geringe aanvoer van voedingsstoffen als gevolg van het proces van voorbezinking in Beuven-Zuid. Mocht de eutrofiërende invloed van de neerslag de groei van riet dermate bevorderen dat (opnieuw) dichtgroeien van het Beuven dreigt dan dient d.m.v. maaien getracht te worden rietvegetaties binnen de perken te houden.

Als gevolg van de functie van Beuven-Zuid als voorbezinkingsbekken binnen het waterbeheer, vindt hier een relatief snelle vorming van een sliblaag plaats. Verwacht moet worden dat deze sliblaag 1 maal per 20-25 jaar verwijderd en afgevoerd dient te worden.

De nog aanwezige depots met slib zullen, zodra de mogelijkheden zich daartoe voordoen, worden verwijderd.

Het beheer van de vennen zal er in het algemeen op gericht zijn het voedselarme karakter zoveel mogelijk veilig te stellen of te herstellen. Op die wijze kan de speciale natuurwetenschappelijke waarde van de vennen gehandhaafd blijven. Dat betekent dat opgaand hout langs de randen verwijderd dient te worden teneinde blad- en naaldinval en de verdamping te beperken.

Blad- en naaldinval heeft in sommige gevallen verlanding tot gevolg.

Daarnaast is ook de schaduwwerking ongunstig voor de handhaving van het speciale karakter van de vennen. Eventueel plaggen of maaien van de oeverzones kan eveneens een belangrijke beheersmaatregel zijn. Uit nader onderzoek zal blijken of in deze vennen op termijn baggeren noodzakelijk is, alsmede het nemen van andere maatregelen gericht op het herstel van het aquatisch milieu. Vanuit landschappelijk oogpunt is het gewenst het oorspronkelijke karakter van de vennen als element gelegen in een open heideland te ontwikkelen. Hiertoe dient plaatselijk de opgaande houtbegroeiing langs de randen van de vennen teruggedrongen te worden. Dit is met name het geval aan de noordkant van het Beuven en aan de noordzijde van het Witven.

Tevens dienen de landschapsecologische relaties tussen de vennen onderling versterkt te worden. Daartoe is het nodig de opgaande houtbegroeiing tussen het Beuven en het Starven te verwijderen, evenals tussen het Beuven en het kleine, direct ten noorden ervan gelegen vennetje.

Op het gebied van de waterhuishouding dient voorkomen te worden dat door het aanwezige slotenstelsel ontwatering van de vennen plaatsvindt. Daarnaast is het gewenst onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden om de ontwatering van de omliggende bossen meer dan in de huidige situatie af te stemmen op de hydrologie van het Beuven en de overige vennen.

Mede op grond van het nog te verrichten onderzoek zal een visie op het beheer voor de langere termijn worden ontwikkeld.

* Heide

Als gevolg van het verschijnen van boomopslag en de aanvoer van vermestende stoffen vanuit de atmosfeer dreigt de heide steeds meer te vergrassen en te

verbossen. Behoud van de heideterreinen vraagt een actief beheer dat erop gericht is het gebied open te houden en voedingsstoffen af te voeren. Openhouden dient in de eerste plaats te gebeuren door het plaatselijk verwijderen van boomopslag door kappen of zagen. Daarnaast kan het open karakter gehandhaafd blijven door toepassing van verschillende beheersmethoden: begrazen, maaien, plaggen, branden. Welke voor onderhavig gebied het meest gewenst is, zal nader uitgezocht moeten worden. Mogelijk ligt een combinatie van deze verschillende beheersmaatregelen het meest voor de hand. Uitgangspunt zal in ieder geval moeten zijn dat de vrijkomende materialen (maaisel, plaggen) afgevoerd worden.

* Bossen

Op termijn dient te worden gestreefd naar een omvorming van de bossen naar gemengde bossen die qua opbouw en soortensamenstelling hier van nature gedijen, zoals eiken-berkenbossen.

Dat zal betekenen dat kapvlaktegewijze verjonging beperkt moet worden en er meer overgeschakeld moet worden naar een kleinschaliger systeem van individuele uitkap en het kappen van groepen waarbinnen natuurlijke verjonging van het bos gestimuleerd wordt. Inheemse loofboomsoorten dienen zoveel mogelijk bevoorreed te worden. Waar eindkap onvermijdelijk is dient de ontwikkeling naar een meer gevarieerd bos gestimuleerd te worden door kleinere oppervlaktes te vellen en indien mogelijk vroegtijdig met verjonging te beginnen.

Vooraf het aandeel loofbomen in de bossen zal hierdoor toenemen. De structuur zal op langere termijn gevarieerder worden, hetgeen ten goede zal komen aan de landschappelijke en natuurwetenschappelijke kwaliteit.

De thans nog aanwezige kleinmazige opdeling in een groot aantal vakken kan hierdoor op lange termijn verdwijnen, waarbij de scherpe grenzen eveneens zullen afnemen. Gestreefd zal worden naar verlenging van de omlooperperiodes. Van groot belang voor de natuurwaarden van het gehele gebied zijn de overgangszones tussen de gesloten bosgebieden en de open gebieden. Juist deze overgangszones zijn voor verschillende diersoorten (vogels, insecten) van het grootste belang. Het verdient derhalve aanbeveling waar mogelijk zoom- en mantelvegetaties tot ontwikkeling te laten komen. Tevens kan het voor verschillende vogels juist van belang zijn op de open heide verspreid staande boomgroepen te handhaven, terwijl het anderzijds van belang kan zijn in de bossen open plekken te creëren.

* Moeras

Ten zuidoosten van het Beuven ligt een moerasgebied. De niet schoongemaakte delen van het Beuven kunnen eveneens als moeras worden aangemerkt. Voor zover de begroeiing bestaat uit Wilgen- en Elzenstruweel zal het beheer vooral bestaan uit "niets doen": dat wil zeggen dat daar de successie haar natuurlijke gang kan gaan, zonder dat hier verder ingegrepen wordt. Voor zover de begroeiing bestaat uit riet zal er naar gestreefd worden dit riet zoveel mogelijk in stand te houden.

* Jacht

In een groot deel van het natuurmonument is het beheer gericht op spontane ontwikkeling van een zo compleet mogelijk ecosysteem met een hoge mate van zelfregulatie. Er zal geen vergunning ex artikel 12 worden verleend voor de jacht, tenzij zulks in het belang is van het natuurbeheer of noodzakelijk is

ter voorkoming of beperking van wildschade.

In het deel waar nu wordt gejaagd zal nader moeten worden gezien in hoeverre deze jacht, gelet op het beleid zoals hierboven is weergegeven, in de toekomst mogelijk dient te blijven. Indien jacht zal plaatsvinden, zullen in een wildbeheerplan waarborgen gegeven moeten worden dat zodanig wordt gejaagd dat de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument niet worden geschaad. Op grond van een dergelijk wildbeheerplan zal dan een vergunning ex artikel 12 kunnen worden verleend.

* Recreatie

Het is wenselijk een zonering in ruimte en/of tijd in het recreatief medegebruik van het natuurmonument te bewerkstelligen, voor zover deze niet reeds aanwezig is. Behoud en versterking van de natuurwetenschappelijke waarden en het natuurschoon dienen hierbij uitgangspunt te zijn. Enerzijds zal hierbij worden gezien hoe, met inachtneming van voornoemd uitgangspunt, het recreatief medegebruik kan worden gehandhaafd dan wel vergroot. Anderzijds is in knelpuntsituaties verplaatsing dan wel sanering van voor het natuurmonument schadelijke vormen van recreatie gewenst.

Schadelijke vormen van recreatie zijn niet in overeenstemming met het streven de natuurwaarden en het natuurschoon van het natuurmonument te behouden of te herstellen. In het natuurmonument dienen dan ook in principe geen nieuwe schadelijke vormen van recreatie te worden toegelaten.

Plaatselijk zijn enige bijstellingen gewenst. Uitgangspunt blijft dat het gebied alleen geschikt is voor extensieve vormen van openluchtrecreatie zoals wandelen en fietsen. Voorkomen moet worden dat de toeloop naar het gebied groter wordt. De omvang van de voorzieningen dient dan ook niet verder uitgebreid te worden.

Daarnaast dient voorkomen te worden dat zich een wandelroute gaat ontwikkelen over de kade door het Beuven.

Verbeteringen kunnen worden aangebracht in:

- de tracering en de begaanbaarheid van de als fietspad in gebruik zijnde paden, met name het fietspad aan de noordzijde van het natuurmonument;
- de begeleiding van de ruiters (thans wordt herhaaldelijk van de ruiterroutes afgeweken, waardoor conflicten met andere gebruikers ontstaan).

8. INLICHTINGEN

De Consulent Natuur-, Milieu- en Faunabeheer van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij in de provincie Noord-Brabant is gaarne bereid alle gewenste adviezen en inlichtingen te verstrekken.

Het kantoor van de Consulent is gevestigd te Tilburg, Prof. Cobbenhagenlaan 225, 5037 DB Tilburg, telefoon: 013-645511